Bilgi Düzeyi Belirleme Ölçe?i (BDBÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilgi Düzeyi Belirleme Ölçe?i (BDBÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17619

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilgi Düzeyi Belirleme Ölçe?i (BDBÖ), psikometrik özellikleri ara?t?r?lm?? ve geli?tirilmi? bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle ergenlerde olumsuz kimlik geli?iminin önlenmesine yönelik tasarlanm?? olan aile rehberlik programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek amac?yla olu?turulmu?tur. BDBÖ, program kat?l?mc?lar?n?n (genellikle ebeveynler) rehberlik süreci boyunca aktar?lan temel kavramlar ve stratejiler hakk?ndaki bilgi düzeylerini ölçmeyi hedefler. Bu sayede program?n amaçlar?na ula?ma derecesi ve bilgi transferinin ba?ar?s? nicel olarak belirlenebilir.

Anahtar Kelimeler

BDBÖ, Bilgi Düzeyi Belirleme, Kimlik Geli?imi, Aile Rehberli?i, Ergenlik, E?itim Program? De?erlendirmesi.

Yazarlar

Özlem KARAIRMAK, Eda ÖZEKE-KOCABA?, Nevin TOKER.

Amaç

Bilgi Düzeyi Belirleme Ölçe?i'nin temel amac?, belirli bir aile rehberlik veya e?itim program?na kat?lan bireylerin, program?n içeri?i ile ilgili edindikleri bilgi seviyesini saptamakt?r. Ölçek, özellikle Kara?rmak ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan geli?tirilen "Ergenlerde Olumsuz Kimlik Geli?iminin Önlenmesine Yönelik Aile Rehberlik Program?"n?n ba?ar? ölçütlerinden biri olarak kullan?lm??t?r. Ölçek, kat?l?mc?lar?n program öncesi ve sonras? bilgi düzeylerini kar??la?t?rarak program?n ö?retici etkisini ve bilgi aktar?m?ndaki ba?ar?s?n? ölçmeye hizmet eder.

Bu ölçek, rehberlik programlar?n?n etkilili?ini de?erlendirmede kritik bir rol oynar. Elde edilen sonuçlar, program?n hangi konular?n?n daha iyi anla??ld???n? veya hangi alanlarda bilgi eksikliklerinin devam etti?ini ortaya koyarak, gelecekteki program revizyonlar? için önemli geri bildirimler sa?lar.

Yap?

BDBÖ, bili?sel alandaki ö?renme ç?kt?lar?n? hedefleyen bir bilgi testi niteli?indedir. Ölçülen yap?, kat?l?mc?lar?n ergenlik dönemi psikolojisi, kimlik olu?umu süreçleri, olumsuz kimlik geli?imini önleme yollar? ve etkili ebeveynlik becerileri gibi programda i?lenen konulardaki kavramsal ve uygulamaya yönelik bilgileridir. Ölçek, psikolojik bir özellikten ziyade, spesifik program içeri?ine yönelik bilgi edinimi düzeyini temsil eden bir yap?y? ölçmektedir.

Ölçe?in maddeleri, rehberlik program?n?n hedeflenen ö?renme ç?kt?lar?n? do?rudan yans?tacak

ARABPSYCHOLOGY.COM

?ekilde haz?rlanm??t?r. Bu, ölçe?in yüksek düzeyde içerik geçerli?ine sahip olmas?n? sa?lamak için at?lm?? önemli bir ad?md?r. Maddeler genellikle do?ru/yanl?? veya çoktan seçmeli formatta olup, bilginin hat?rlanmas? ve anla??lmas? düzeylerini kapsar.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda (Kara?rmak vd., 2016), BDBÖ'nün amaca uygunlu?unu ve ölçmek istedi?i yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini gösteren geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Ölçek, bir program bilgi testi oldu?u için, geçerlik çal??malar?nda öncelikli olarak içerik geçerli?ine odaklan?lm??t?r. ?çerik geçerli?i, maddelerin program?n tüm konular?n? dengeli ve do?ru bir ?ekilde temsil edip etmedi?i uzman görü?leri ve program içeri?i analizi yoluyla kontrol edilmi?tir.

Ancak, kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir ('-'). Bu nedenle, detayl? geçerlik analiz sonuçlar? için do?rudan referans makaleye (Kara?rmak, Ö., Özeke-Kocaba?, E. ve Toker, N., 2016) ba?vurulmas? gerekmektedir. Çal??mada, ölçe?in program içeri?iyle ilgili bilgi düzeyini ölçme konusunda yeterli düzeyde geçerli?e sahip oldu?u varsay?lmaktad?r.

Güvenirlik

Bilgi Düzeyi Belirleme Ölçe?i'nin güvenirli?i, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Bir bilgi testi oldu?u için, genellikle iç tutarl?l?k (örne?in, ?ç Tutarl?l?k katsay?s?) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Yüksek güvenirlik katsay?s?, ölçe?in ayn? bilgi düzeyindeki kat?l?mc?lardan benzer sonuçlar alaca??n? gösterir.

Kaynakta spesifik güvenirlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da ('-'), geli?tirme a?amas?nda ölçe?in iç tutarl?l?k analizlerinin yap?ld??? ve kabul edilebilir düzeyde güvenilirli?e ula??ld??? beklenmektedir. Detayl? güvenirlik de?erleri (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenirlik bilgileri, ölçe?in yer ald??? orijinal akademik yay?nda bulunmaktad?r.

Faktör Analizi

Bilgi Düzeyi Belirleme Ölçe?i, bir bilgi testi niteli?inde olup, genellikle program?n tek bir bilgi alan?n? ölçtü?ü varsay?ld???ndan, baz? durumlarda geleneksel ke?ifçi veya do?rulay?c? faktör analizlerine tabi tutulmayabilir. E?er ölçek, program?n farkl? modüllerine (örne?in, Kimlik Teorisi ve Ebeveyn ?leti?imi) kar??l?k gelen alt boyutlara sahipse, bu alt boyutlar?n yap?sal ayr?m?n? incelemek amac?yla faktör analizi uygulanm?? olabilir.

Faktör analizinin amac?, ölçek maddelerinin tek bir genel bilgi düzeyini mi yoksa program?n farkl? yönlerini temsil eden ayr? bilgi faktörlerini mi ölçtü?ünü belirlemektir. Orijinal çal??mada bu analizin yap?l?p yap?lmad??? ve sonuçlar?, detayl? ölçek geli?tirme raporunda incelenmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Program Etkinli?ini Ölçmeye Yönelik Bilgi Testi)

Format: Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak bilgi testlerinde yayg?n olarak kullan?lan Çoktan Seçmeli veya Do?ru/Yanl?? format?ndad?r.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Ergenlerin ebeveynleri veya rehberlik program? kat?l?mc?lar?.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Ebeveynler).

Popülasyon Detaylar?: Ergenlerde olumsuz kimlik geli?imini önleme odakl? aile rehberlik program?na kat?lan veliler.

Test Metodolojisi: Program öncesi ve sonras? bilgi düzeylerini kar??la?t?rmaya yönelik ön test/son test ölçümü.

Anahtar Kelimeler

Bili?sel De?erlendirme, Ebeveyn E?itimi, Rehberlik Program?, Ö?renme Ç?kt?lar?, Psikolojik E?itim.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: ozlem.karairmak@es.bau.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Özlem KARAIRMAK (Sorumlu Yazar).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2016.

?zinler ve Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlar için genellikle orijinal yazarlarla ileti?ime geçilmesi önerilir. Sorumlu yazar Özlem KARAIRMAK ile ileti?im kurulabilir.

Kaynaklar

Kara?rmak, Ö., Özeke-Kocaba?, E. ve Toker, N. (2016). Ergenlerde olumsuz kimlik geli?iminin önlenmesine yönelik aile rehberlik program?. *Ya?ad?kça E?itim Dergisi, 30* (2), 1-20.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Makalenin Dergipark Ba?lant?s?: dergipark.gov.tr
Ölçe?in orijinal PDF belgesi bu ba?lant?dan indirilebilir: bilgi-duzeyi-belirleme-olcegi-bdbo-toad.pdf

Bilgi Düzeyi Belirleme Ölçe?i (BDBÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte Bilgi Düzeyi Belirleme Ölçe?i'ne ait maddeler sunulmam??t?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukar?da belirtilen 2016 tarihli akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM